

År 2021 blir massvaccineringens år

När detta skrivs (december 2020) är Sverige inne i en period av kraftig ökning av antalet personer som smittats av SARS-CoV-2-viruset. Inget vet hur länge pandemin kommer att vara, eller hur förloppet kommer att se ut. Både i Sverige och andra delar av världen ställs därför stora förhoppningar till ett vaccin som kan ge ett tillräckligt gott skydd mot viruset.

Arbetet med att få fram ett vaccin började nästan så snart som viruset spreds över världen för mindre än ett år sedan. Att det redan nu finns vaccin färdiga att använda är oerhört, och ett bevis på vad som går att göra när alla krafter sätts in. Det påpekas i media och är också lätt att förstå. Det som inte sägs, kanske för att det är så självklart, är att de senaste decenniernas forskning inom bland annat molekylärbiologi varit en förutsättning för att virusets struktur skulle kunna analyseras och vaccin kunna utvecklas så snabbt.

En rad företag, med olika principer för sina vacciner, har tävlat om att komma först. Som första land har Storbritannien godkänt ett så kallat mRNA-vaccin mot covid-19, den sjukdom som orsakas av viruset, och godkännanden väntas nu i land efter land. Det kan dock vara värt att påminna om att målet inte är nått för att vaccinet är utvecklat och godkänt. Vaccinet måste tillverkas, och tillverkning kräver säkra processer och kunnig personal. Det måste distribueras och lagras, och kan kräva förvaring vid extremt låga temperaturer. Det innebär i sin tur att sådana kylanläggningar måste tillverkas. Det vaccin som finns måste fördelas mellan länder, och inom varje land måste prioriteringar om vem som ska vaccineras först beslutas.

Ett verksamt vaccin mot SARS-CoV-2 är nödvändigt för att förhindra ett stort antal ytterligare dödsfall. Ändå finns en misstro mot vaccinet, inte minst bland dem som motsätter sig all vaccinering. En anledning är att det finns

en uppfattning om att vaccinet stressats fram, att eventuella problem behöver längre tid för att upptäckas. Det finns också de som sprider märkliga missuppfattningar och rena konspirationsteorier.

För vaccinering liksom för annan sjukvård gäller att nyttan måste ställas mot riskerna. Och även om covid-19 är en sjukdom som i många fall bara ger lindriga symptom, är så är utgången dödlig i så många fall att nyttan med vaccinering är avsevärd.